

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 39/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., Prievozská 37, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Chabadová, s. r. o., Pri starej prachárni 13, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Ľubica Pavelková Chabadová, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaniach vedených pod spisovými značkami: 8 Ro 128/2013, 8 Ro 201/2013, 8 Ro 134/2013, 3 Ro 230/2013, 8 Ro 263/2013, 8 Ro 256/2013, 9 Ro 229/2013, 9 Ro 135/201, 2 Ro 213/2013, 2 Ro 242/2013, 2 Ro 267/2013, 9 Ro 177/2013, 9 Ro 284/2013, 9 Ro 90/2013, 9 Ro 205/201, 1 Ro 93/2013, 1 Ro 57/2013, 1 Ro 134/2013, 1 Ro 99/2013 a 1 Ro 122/2013 a takto

rozhodol:

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 16894/2014 a sp. zn. Rvp 16922/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 16894/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 17. a 22. decembra 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti Lawyer Partners, a. s., Prievozská 37, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách „sťažovateľ“), vedené pod sp. zn. Rvp 16894/2014 a sp. zn. Rvp 16922/2014 vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod spisovými značkami: 8 Ro 128/2013, 8 Ro 201/2013, 8 Ro 134/2013, 3 Ro 230/2013, 8 Ro 263/2013, 8 Ro 256/2013, 9 Ro 229/2013, 9 Ro 135/201, 2 Ro 213/2013, 2 Ro 242/2013, 2 Ro 267/2013, 9 Ro 177/2013, 9 Ro 284/2013, 9 Ro 90/2013, 9 Ro 205/201, 1 Ro 93/2013, 1 Ro 57/2013, 1 Ro 134/2013, 1 Ro 99/2013 a 1 Ro 122/2013 (spolu ďalej len „napadnuté konania“).

Sťažovateľka v sťažnostiach okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil Okresnému súdu Veľký Krtíš dňa 31. 3. 2006 a 24. 7. 2006 žaloby na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh, pričom v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona...) uvedené podanie sťažovateľ urobil elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (t. j. zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Spolu so žalobami na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh sťažovateľ na Okresný súd Veľký Krtíš zároveň doručil

„Sprievodný list k návrhu“, v ktorom informoval Okresný súd Veľký Krtíš o svojom podaní na DVD – nosičoch. Na uvedené podanie reagoval Okresný súd Veľký Krtíš listom, ktorým sťažovateľovi oznamuje, že mu vracia „DVD nosič obsahujúci elektronické dokumenty podpísané zaručeným elektronickým podpisom, keďže súdy Slovenskej republiky, teda aj Okresný súd vo Veľkom Krtíši nemá k dispozícii elektronickú podateľňu, a teda nie sú splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou, prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov“. Na tento list reagoval sťažovateľ listom, v ktorom uvádza, že „Sprievodný list k návrhu“ nie je samozrejme podaním podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Ako už zo samotného názvu (a aj obsahu) tohto listu nepochybné vyplýva, ide len o sprievodný list k návrhu, pričom návrhy na začatie konania (t. j. žaloby na vydanie platobných rozkazov) sú zaznamenané v elektronickej podobe na DVD nosiči. Sťažovateľ už v sprievodnom liste k návrhu zároveň uviedol (čo bolo a je samozrejme možné zistiť aj po otvorení súborov zaznamenaných na príslušnom DVD nosiči), že predmetné podanie urobené elektronickými prostriedkami (t. j. na DVD nosiči) je podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona a opatrené časovou pečiatkou podľa osobitného zákona. Sťažovateľ v ďalšom konštatoval, že podanie bolo urobené v súlade s ust. § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zároveň bolo riadne doručené (31. 3. 2006, 24. 7. 2006), preto v zmysle § 82 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uvedený deň považuje sťažovateľ za deň začatia konania, pretože toto je deň, kedy došiel Okresnému súdu Veľký Krtíš návrh na jeho začatie... Sťažovateľ informoval Okresný súd Veľký Krtíš, že považuje za nevyhnutné poukázať na zásadu hospodárnosti občianskeho súdneho konania a tú skutočnosť, že urobiť podanie elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona je možné od 01. 05. 2002 (t. j. 4 roky!!!) a nie je vinou sťažovateľa, že Okresný súd Veľký Krtíš nemá vytvorené podmienky na prijímanie takých podaní. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že Občiansky súdny poriadok považuje všetky spôsoby podania za rovnocenné a zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by písomné podanie malo byť pred ostatnými spôsobmi uprednostňované, resp. zvýhodňované... Sťažovateľ teda dodržal zákonom ustanovený postup a urobil podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom, pričom splnil všetky naňho

kladené požiadavky, ktoré súvisia so zaručeným elektronickým podpisom, a napriek tomu jeho podanie nebolo súdom prijaté... Sťažovateľ podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť, kde žiadal Ústavný súd Slovenskej republiky, aby svojím nálezom konštatoval porušenie ústavného práva sťažovateľa.»

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 148/08 z 24. júna 2008 (ďalej len „nálež ústavného súdu z 24. júna 2008“) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neprijatím jej podania z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom. Okresnému súdu prikázal konať vo veci podania sťažovateľky z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Ústavný súd v relevantnej časti odôvodnenia nálezu z 24. júna 2008 uviedol: *„Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo v záujme účinnej ochrany jej práv, aby sa v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. d) zákona o ústavnom súde obnovil stav pred porušením označených práv sťažovateľky. Preto ústavný súd vydal okresnému súdu príkaz, aby vo veci jej podania z 24. júla 2006 opätovne konal podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (bod 2 výroku nálezu).*

V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Na tomto zásadnom závere nemôže nič zmeniť prípadná okolnosť, že z technických príčin okresný súd nebude môcť podanie sťažovateľky zaevidovať spätne ku dňu jeho doručenia. I tak bude povinnosťou okresného súdu vychádzať z toho, že podanie bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia.“

Sťažovateľka ďalej uvádza:

«Sťažovateľ Okresnému súdu Veľký Krtíš doručil opätovne podania, o ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol vyššie citovaným Nálezom. V súlade s vysloveným názorom tohto súdu mal a má sťažovateľ za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania, t. j. s účinnosťou ku dňu 24. 7. 2006... Okresný súd Veľký Krtíš sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že ide o „znovudoručenie“ návrhov na vydanie platobných rozkazov podaných na tento súd dňa 31. 3. 2006 a 24. 7. 2006... Preto vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a zároveň sťažovateľa poučil, že v prípade jeho nezaplatenia konanie zastaví. Konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Sťažovateľ sa vo veci odvolal.»

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) svojimi uzneseniami potvrdil zastavenie napadnutých konaní okresného súdu s odôvodnením, že sťažovateľka žiadnym spôsobom hodnoverne nepreukázala svoje tvrdenie o totožnosti návrhov na začatie konania z 31. marca 2006 a 24. júla 2006 s návrhmi doručenými okresnému súdu v roku 2013.

Ústavný súd z príloh sťažností zistil, že sťažovateľka sa domáhala ochrany svojich práv i podaním dovolaní proti uzneseniam krajského súdu, ktoré však dovolací súd odmietol.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd o jej sťažnostiach nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti Lawyer Partners a. s... domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš porušené bolo.

2. Okresnému súdu Veľký Krtíš prikazuje, aby na základe týchto podaní pokračoval v konaniach (príloha menný zoznam konaní tejto sťažnosti).“

Sťažovateľka sa domáha tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností, ktoré sú predmetom tohto prerokovania pred ústavným súdom, a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež

prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a skutočnosť, že všetky sťažnosti smerujú proti postupu okresného súdu v napadnutých konaniach, rozhodol ústavný súd aplikujúc označené právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V uvedenom článku ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy,

prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Sťažovateľka sa sťažnosťami domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, pričom petit svojich sťažností nenaformulovala dostatočne jasne a určito, pretože v bode 1 petitu sťažností žiada vysloviť porušenie označených práv „*postupom Okresného súdu Veľký Krtíš*“ bez toho, aby výslovne uviedla, o ktoré konania ide, v bode 2 petitu ďalej žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal, „*aby na základe týchto podaní pokračoval v konaniach (príloha menný zoznam konaní tejto sťažnosti)*“, pričom formulácia „*na základe týchto podaní*“ je nezrozumiteľná a neurčitá, a preto petit sťažností v týchto častiach je nevykonateľný. Ústavný súd z dôvodov procesnej ekonómie upustil od výzvy adresovanej právnej zástupkyňi sťažovateľky na odstránenie uvedených nedostatkov petitu sťažností a ustálil predmet týchto konaní tak, ako je uvedený v záhlaví tohto rozhodnutia, pretože ani prípadné odstránenie uvedených nedostatkov petitu by za žiadnych okolností nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o týchto sťažnostiach.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti namietanému postupu v napadnutých konaniach okresného súdu odvolania, o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť Krajský súd v Banskej Bystrici, čo tento aj urobil,

a preto podľa zásady subsidiarity jeho právomoc v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na ich prerokovanie.

Po odmietnutí sťažností bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2015